

Talousvaliokunnan mietintö 12/1996 vp

Hallituksen esitys luottolaitoksia koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Eduskunta on lähettänyt 2 päivänä toukokuuta 1996 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 38/1996 vp luottolaitoksia koskevan lainsäädännön muuttamisesta.

Talousvaliokunta on pyytänyt esityksestä perustuslakivaliokunnan lausunnon, joka on tämän mietinnön liitteenä (PeVL 13/1996 vp).

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Seppo Kiviniemi valtiovarainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Manne Airaksinen oikeusministeriöstä, osastopäällikkö Markku Lounatvuori rahoitustarkastuksesta, ekonomisti Klaus Tuori Suomen Pankista, rikosylitarkastaja Kimmo Hakonen keskusrikospoliisista ja johtaja Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä.

Hallituksen esitys

Ehdotettujen muutosten pääasiallisena tarkoituksena on saattaa kansallisesti voimaan sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun direktiivin säännökset luottolaitosten ja niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten osalta.

Luottolaitosten osalta direktiivissä on keskeistä luottolaitosten omien varojen määrää ja riskien laskentaa koskevat lisätyt vaatimukset. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan otettaviksi uusia käsitteinä kaupankäyntivaraston ja markkinariskin määrittäykset.

Rahoitustarkastus antaisi tarkemmat määrykset riskien laskemisesta. Lisäksi rahoitustarkastukselle esitetään oikeutta yleisesti antaa määräyksiä markkinariskien rajoittamisesta suhteessa luottolaitosten omien varojen määrään.

Luottolaitoksen ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen kaupankäyntivarastoon luetaan arvopaperit ja johdannaissovimukset, jotka on hankittu lyhytaikai-

seen omistukseen tarkoituksella hyötyä hinnan tai koron vaihteluista. Kaupankäyntivarastoon kuuluvat myös sellaiset velat ja johdannaissovimukset, jotka suojaavat edellä tarkoitettuja eriä.

Luottolaitoksen vakavaraisuuden turvaamiseksi on luottolaitoksen omien varojen määrän oltava suhteessa riskeihin, jotka sisältyvät luottolaitoksen saamisiin, sijoituksiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan luottolaitoksen omien varojen yhteismäärän tulee aina olla vähintään laissa säädetyn perustamispääoman suuruinen.

Luottolaitoslakiin ehdotetaan lisättäväksi myös palveluyrityksen määritelmä. Palveluyrityksen pääasiallisena toimintana on tuottaa palveluja yhdelle tai useammalle luottolaitokselle omistamalla, hallitsemalla tai hoitamalla kiinteistöjä tai tuottaa tietojenkäsittelyyn liittyviä palveluita taikka muita vastaavia luottolaitoksen pääasialliseen toimintaan liittyviä palveluita yhdelle tai useammalle luottolaitokselle. Luottolaitoksen määräysvallassa olevat palveluyritykset sisällytetään luottolaitoksen konsolidoidun valvonnan piiriin.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi rangaistus säännös tunnistamisvelvollisuuden rikkomisesta. Laissa säädetään rangaistus sille, joka rikkoo epäilyttävissä rahanpesutapauksissa asiakkaiden tunnistamisvelvollisuuden tai tunnistamistietojen säilyttämistä koskevan velvollisuuden. Sääntely ulotetaan koskemaan myös valuutanvaihtoa harjoittavia rahoituslaitoksia. Näille rahoituslaitoksille asetetaan ilmoitusvelvollisuus rahoitustarkastuksessa olevaan rekisteriin niistä asiakkaiden liiketoimista, joihin sisältyvien varojen laillista alkuperää on syytä epäillä.

Luottolaitoksen toimilupaa koskevaa säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi lähinnä lausuntomenettelyä ja toimiluvan käsittelyä koskevilla säännöksillä silloin, kun toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös säännös, jonka mukaan luottolaitoksella on oikeus luovuttaa luottotietorekisteriin merkitsemistä varten asiakkaan voimassa olevien luottosopimusten ja takaussitoumusten yksilöintiä varten tarpeelliset tiedot sekä tiedot luottojen maksamatta olevasta määrästä. Tietojen rekisteröinnillä on tarkoitus parantaa luottokelpoisuusarviointien tekoedellytyksiä ja siten osaltaan estää ylivelkaantumista. Luottokelpoisuusarvioinnilla on merkitystä myös takaajalle ja toisen velasta pantin antavalle henkilölle. Kauppakaaren 10 luvun 14 §:n mukaan ennen takaus- tai panttaussitoumuksen antamista luotonantajan on muun muassa ilmoitettava asiasta ensin luotonhakijalle kerrottava takaajalle tai pantin antajalle selaisista luotonhakijan maksukykyyn liittyvistä seikoista, joilla voidaan arvioida olevan merkitystä takaajalle tai toisen velasta pantin antavalle henkilölle.

Ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annettuun lakiin esitetään lähinnä menettelyä koskevia muutoksia, jotka liittyvät Euroopan talousalueelta Suomeen sijoittuvan tai palveluita tarjoavan luotto- ja rahoituslaitoksen sijoittumisoikeuteen ja toiminnan rajoittamiseen.

Rahoitustarkastuslakia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että johtajalle kuuluvaa ratkaisuvalltaa voidaan työjärjestyksessä antaa myös rahoitustarkastuksen muulle virkamiehelle tai toimenhaltijalle. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös Suomen ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden valvontaviranomaisen välistä yhteistyötä koskevia säännöksiä, jotka koskevat markkinariskien valvontaa sekä suomalaisten luottolaitosten ulkomailla toimivien ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa toimivien sivukonttorien tarkastamista.

Liikepankkilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtiovarainministeriö antaa tuomioistuimen sijasta liikepankille luvan voitonjakoon silloin, kun voitonjako osakeyhtiölain mukaan on luvanvaraista.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että liikepankki saa rahoitustarkastuksen määrittelemän arvopaperitoiminnan yhteydessä ottaa pantiksi omien osakkeiden lisäksi myös emo-yhtiönsä osakkeita.

Postipankki Oy:stä annetusta laista ehdotetaan kumottavaksi säännös, joka koskee valtiolle annettavissa lyhytaikaisissa luotoissa noudatettavien periaatteiden kirjaamista pankin yhtiöjärjestykseen.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksellä on tarkoitus saattaa kansallisesti voimaan sijoituspalveluyritysten luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun direktiivin, niin sanotun markkinariskidirektiivin säännökset (93/6/ETY) luottolaitosten osalta. Direktiivi on tullut voimaan 1.1.1996.

ETA-vaiheen aikana EFTA:n valvontaviranomainen ESA on kiinnittänyt huomiota siihen, että niin sanotun ensimmäisen pankkidirektiivin (77/780/ETY) ja niin sanotun pankkidirektiivin (89/646/ETY) täydellinen voimaansaattaminen edellyttää muutoksia Suomen lainsäädäntöön. Suomen liittyttyä EU:n jäseneksi komissio on pyytänyt selvitystä valvontaelimen esille tuomiin asioihin liittyvistä lainsäädäntöhankkeista.

Niin sanottuun markkinariskidirektiiviin perustuen säädetään luottolaitosten omien varojen lisätyistä vaatimuksista.

Ensimmäiseen ja toiseen pankkidirektiiviin pohjautuvat muutosehdotukset koskevat valvontaviranomaisten yhteistyötä, luotto- ja rahoituslaitosten sijoittumisoikeutta ja palvelujen tarjontaa. Rahanpesudirektiiviin perustuvat muutokset koskevat rangaistussäännösten soveltamisalan lisäämistä. Direktiivin perusteella sääntely ulotetaan nyt myös valuutanvaihtokonttoreihin. Palveluyritykset saatetaan konsolidoidun valvonnan piiriin asianomaisen direktiivin mukaisesti.

Ehdotus sisältää myös kansallisiin tarpeisiin perustuvia muutoksia.

Valiokunta pitää hallituksen esityksiin sisältyviä lakiehdotuksia tarpeellisina ja korostaa, että Suomen rahoitus- ja luottolaitostoiminnan uskottavuuden kannalta on tärkeää, että EU-direktiivien kansallinen täytäntöönpano tehdään viivyttämättä.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain muutosehdotukset ovat olleet oikeusministeriön asiantuntijakuulemisessa tekemän ehdotuksen mukaisesti perustuslakivaliokunnan tutkittavana. Lakiehdotuksen 68 §:n 2 momentin, 78 a §:n 3 momentin ja 78 b §:n 3 momentin mukaan rahoitustarkastus voisi antaa yleisiä määräyksiä riskien hallinnasta sekä positio-, selvitys-, vastapuoli- ja valuuttakurssiriskin ja muiden vastaavien riskien laskemisesta sekä niiden kattamiseksi vaadittavasta omien varojen määrästä.

Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan rahoitustarkastukselle ehdotetut valtuudet mahdollistaisivat aineellisena pidettävän norminannon. Perustuslakivaliokunta on päättänyt pitää

mään valtuutusten sisällöllistä väljyyttä yhteen-sopimattomana norminantovallan delegoinnin sallittavuuden rajoihin. Valiokunnan kannan mukaan rahoitustarkastus ei kuulu varsinaisten säädösvallan käyttäjien piiriin. Jollei säännöksiä muuteta, luottolaitoslakiehdotus on perustuslakivaliokunnan kannan mukaan käsiteltävä vaikeutetussa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Valiokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti mainittuja 78 a ja 78 b §:n säännöksiä muutettaviksi siten, että määräyksenantovalta siirretään valtiovarainministeriölle ja säännöksen sisältöä rajataan viittauksella asianomaiseen direktiiviin. Ministeriö antaa momenteissa säädetyt määräykset rahoitustarkastusta kuultuaan.

Valiokunta ehdottaa vielä, että lakiehdotuksen 68 §:n 2 momentin muutosehdotus poistetaan uudelleen valmisteltavaksi. Näin muutettuna luottolaitoslakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa säätämisyjärjestyksessä.

Talousvaliokunta katsoo, että 68 §:n 2 momentin muutosehdotus oli varsin keskeinen osa tarpeelliseksi koettua säätelyä. Voimassa oleva 68 § sisältää yleissäännöksen luottolaitosten riskienhallinnasta. Sen mukaan luottolaitos ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle. Säännös edellyttää myös, että luottolaitoksella tulee olla riittävät riskienhallintajärjestelmät. Nykyisessä 2 momentissa säännellään rahoitustarkastuksen oikeutta antaa määräyksiä valuuttakurssiriskeistä ja niiden rajoittamisesta.

Pykälän 2 momentin muutosesitys tähtäsi siihen, että rahoitustarkastus voisi antaa määräyksiä valuuttakurssiriskien lisäksi myös korkoriskistä ja muista markkinariskeistä. Kun muutosesitys säädösvallan rajoja koskevien ongelmien vuoksi on tarpeen poistaa eikä valtiovarainministeriö ole käytettävissä olleen ajan puitteissa löytänyt tilalle tyydyttävää ratkaisua, ei luottolaitoslakiin jää markkinariskeistä ja operatiivisista riskeistä 68 §:ään sisältyvää yleismääräystä yksityiskohtaisempia rajoituksia.

Valiokunta yhtyy hallituksen esityksen perusteluihin ja katsoo, että pankkitoiminnan riskinottoa tulee voida rajoittaa siten, että esimerkiksi suurelleen koron tai valuuttakurssien muutok-

set eivät saa aiheuttaa olennaista vaaraa pankin kannattavuudelle ja vakavaraisuudelle. Luottolaitosten on itse kiinnitettävä huomiota riskienhallintajärjestelmänsä kehittämiseen toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti.

Liiallinen riskinotto ja puutteet riskienhallintajärjestelmissä voivat aiheuttaa häiriöitä tai vaarantaa koko rahoitusjärjestelmän vakauden. On erityisen tärkeää, että rahoitustarkastuksen toimivaltuuksia lisätään myös luottolaitosten markkinariskien alueella.

Valiokunta edellyttää, että hallitus pikaisesti antaa uuden esityksen, jolla korvataan ehdotuksesta nyt poistettava luottolaitoslain 68 §:n 2 momentin muutos.

Rahanpesuepäilyjen nykyinen ilmoitusjärjestelmä on kaksiportainen. Pankit tekevät ilmoitukset epäilyttävistä liiketoimista rahoitustarkastukselle, joka puolestaan ilmoittaa epäilyistä esitutkintaviranomaiselle, käytännössä keskuskosoliisin rikostietopalvelulle.

Valiokunnan saamien tietojen mukaan valtiovarainministeriö ja sisäministeriö selvittävät parhaallaan mahdollisuuksia siirtää yksiportaiseen ilmoitusjärjestelmään, jossa ilmoitusten vastaanotto keskitettäisiin yhteen paikkaan, erityiseen selvityskeskukseen, joka voisi olla oma itsenäinen virastonsa tai myös osa keskuskosoliisia.

Valiokunta kannattaa yksiportaiseen järjestelmään siirtymistä. Rahoitustarkastuksella ei esimerkiksi ole käytettävissään epäillyn henkilön aikaisempaa rikollisuutta koskevia vertailutietoja. Yhden selvittelykeskuksen järjestelmässä myös kansainvälinen yhteistyö helpottuisi. Rahoitustarkastus puolestaan voisi keskittyä roolinsa mukaisesti yleisempään pankkien rahanpesun vastustamisyjärjestelmien toimivuuden valvontaan.

Talousvaliokunta kiirehtii vireillä olevaa selvitystyötä rahanpesuepäilyjen ilmoitusjärjestelmän yksiportaistamiseksi.

Edellä olevan perusteella valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että 2., 4. ja 5. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että 1. ja 3. lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki**luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1993 luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/93) 13 §:n 2 ja 3 momentti,

muutetaan 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 21—23 §, 26 §:n 2 ja 3 momentti (*poist.*), 69 §:n 3 momentti, 70 §:n 4 momentti, 71 §:n 1 momentti, 72 §:n otsikko ja 1 momentti, 76 §:n 1 momentin I ryhmän 5 kohta, 78 §:n otsikko, 79 §:n 1 momentti, 80 §, 94 §:n 1—3 momentti, 100 § ja 104 §:n 1—3 momentti, sellaisena kuin ne ovat (*poist.*) 100 § 21 päivänä huhtikuuta 1995 annetulla lailla (723/95) ja 104 §:n 1 momentti 29 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1435/94), sekä

lisätään lakiin uusi 3 a ja 5 a §, 10 §:ään uusi 4 momentti, 12 §:ään uusi 3 momentti, 19 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 26 a §, 72 §:ään uusi 2 ja 4 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, lakiin uusi 74 a ja 78 a—78 c §, 79 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, lakiin uusi 94 a, 97 a, 100 a ja 100 b § seuraavasti:

3 a, 5, 5 a, 10, 12, 19, 21—23, 26 ja 26 a §
(Kuten hallituksen esityksessä)

68 §
(*Poist.*)

69—72, 74 a, 76 ja 78 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

78 a §

Positioriskin ja selvitys- ja vastapuoliriskin kattamiseksi vaadittava omien varojen määrä

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Valtiovarainministeriö antaa rahoitustarkastusta kuultuaan sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetussa neuvoston direktiivissä 93/6/ETY asetettujen vaatimusten täyttämiseksi määräykset 2 momentissa tarkoitettujen riskien laskemisesta ja näiden kattamiseksi vaadittavasta omien varojen määrästä ja laskemisesta sekä näiden ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

78 b §

Valuuttakurssiriskin ja muiden riskien kattamiseksi vaadittava omien varojen määrä

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Valtiovarainministeriö antaa rahoitustarkastusta kuultuaan sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetussa neuvoston direktiivissä 93/6/ETY asetettujen vaatimusten täyttämiseksi määräykset 2 momentissa tarkoitettujen riskien laskemisesta sekä näiden riskien kattamiseksi vaadittavasta omien varojen määrästä ja laskemisesta sekä näiden ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

78 c, 79, 80, 94, 94 a, 97 a, 100, 100 a, 100 b
ja 104 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

3.

Laki**rahoitustarkastuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/93) 2 §, 8 §:n 4 momentti ja 20 §:n 1 momentti, näistä 2 § sellaisena kuin se on muutettuna joulukuun 10 päivänä 1993 annetussa laissa (1127/93), sekä

lisätään lakiin uusi 3 a luku seuraavasti:

2 §

Valvottavat

8 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

(1—16 kohta kuten hallituksen esityksessä)

17) säästöpankin muuttamisesta osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi annetun lain (972/92) 6 §:ssä tarkoitettua säätiötä; (*poist.*)

18) osuuspankkilain 41 a §:n 1 momentissa (1126/93) tarkoitettua osuuskuntaa; *sekä*

19) osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitettuja osuuspankkien yhteenliittymää ja keskusyhteisöä.

3 a luku

Valvontayhteistyö Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa

16 a—16 d ja 20 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 10 päivänä kesäkuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tuulikki Härmäläinen /sd, varapuheenjohtaja Seppo Kääriäinen /kesk sekä jäsenet Matti Aura /kok, Arto Bryggare /sd, Martti Korhonen /vas, Riitta Kor-

honen /kok, Leena Luhtanen /sd, Erkki J. Partanen /sd, Kirsi Piha /kok, Vuokko Rehn /kesk, Ola Rosendahl /r, Mauri Salo /kesk, Sakari Smeds /skl, Osmo Soininvaara /vihr ja Janne Viitamies /sd.

PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA*Liite***Lausunto 13/1996 vp****Hallituksen esitys 38/1996 vp***Talousvaliokunnalle*

Talousvaliokunta on kirjeellään 10 päivältä toukokuuta 1996 pyytänyt perustuslakivaliokunnan lausunnon hallituksen esityksestä n:o 38/1996 vp luottolaitoksia koskevan lainsäädännön muuttamisesta, erityisesti rahoitustarkastuksen norminantovaltaa koskevilta osin.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Seppo Kiviniemi valtiovarainministeriöstä, professori Mikael Hidén ja professori Olli Mäenpää. Valiokunta on lisäksi saanut oikeusministeriön lainsäädäntöneuvos Sami Manniselta kirjallisen lausunnon, joka on liitetty valiokunnan asiakirjoihin.

Käsiteltyään asian valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia. Muutoksilla saatetaan kansallisesti voimaan sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävyydestä annetun direktiivin määräykset luottolaitosten osalta. Vaadittavien omien varojen määrään ja riskien laskentaan kohdistuisi lisättyjä vaatimuksia. Luottolaitosten olisi katettava positio-, selvitys-, vastapuoli- ja valuuttakurssiriskinsä ja muut markkinariskinsä omilla varoillaan, joihin uutena eränä luettaisiin muun muassa kaupankäyntivaraston nettotuotot. Rahoitustarkastus antaisi tarkemmat määräykset riskien laskemisesta. Lisäksi rahoitustarkastus voisi yleisesti antaa määräyksiä markkinariskien rajoittamisesta suhteessa luottolaitoksen omien varojen määrään.

Esityksessä ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Esitykseen ei sisälly erillisiä säätämisyjärjestysperusteluja.

Valiokunnan kannanotot

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan 12/1996 vp arvioinut valtiosääntöoikeudellista kysymystä aineellisen normiantovallan uskonnosta muun muassa rahoitustarkastukselle, joka jää varsinaisten säädösvallan käyttäjien piiriin ulkopuolelle. Valiokunta viittaa nyt käsiteltävänä olevan asian taustaksi yleisesti tuohon lausuntoon. Siinä mainittuihin perusteisiin nojautuen valiokunta katsoo, että 1. lakiehdotuksen säännökset laskentatapaa (esim. 5 a §:n 2 momentti ja 79 §:n 3 momentti) sekä ilmoittamista (esim. 23 §:n 3 momentti) koskevista määräystenantovaltuuksista teknis- ja täytäntöönpanoluonteisina sopivat hallinnollisen toimeenpanovallan käyttöön. Lainsäädäntövallan delegoinnin sallittavuuden kannalta valtiosääntöistä huomiota ansaitsevia norminantovaltaa perustavia säännöksiä sen sijaan on 1. lakiehdotuksen 68 §:n 2 momentissa, 78 a §:n 3 momentissa ja 78 b §:n 3 momentissa.

Mainittujen säännösten mukaan rahoitustarkastuksen toimivalta liittyisi laissa pelkästään pääpiirteissään säännellyn riskin tarkempaan määrittelyyn. Kun laissa vaadittaisiin, että luottolaitoksella on omia varoja riittävästi riskien kattamiseksi, voisi rahoitustarkastus valtuutussäännösten nojalla määrätä, mikä määrä omia varoja on tässä mielessä riittävä. Rahoitustarkastus voisi käytännössä määrätä riittävyyden tason kutakuinkin rajoituksitta. Valiokunnan käsityksen mukaan kyseiset valtuudet mahdollistavat aineellisena pidettävän norminannon ja johtavat siksi vaatimukseen perustuslainsäätämisyjärjestyksen käyttämisestä. Valiokunta viittaa lisäksi edellä mainitussa lausunnossa käsitellyn hallinnon lainalaisuusperiaatteen merkitykseen.

Arvioituaan sen seikan valtiosääntöoikeudellista merkitystä, että mainitussa kolmessa norminantoperusteessa lainsäädäntövaltaa delegoi-

taisiinkin varsinaisten säädösvalan käyttäjien piiriin, esimerkiksi asianomaiselle ministeriölle, valiokunta on päätenyt pitämään valtuutusten sisällöllistä väljyyttä yhteensopimattomana delegoinnin sallittavuuden rajoihin. Valiokunnan mielestä valtuutusten täsmentämiseksi olisi valtiosäännön kannalta riittävää esimerkiksi sitoa niiden käyttäminen laissa joihinkin asiallisiin edellytyksiin tai rajoituksiin taikka siihen, mikä on tarpeen asianomaisissa, jo annetuissa direktiiveissä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että 2.—5. lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä ja

että I. lakiehdotus on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädettyssä järjestyksessä, jollei valiokunnan sen 68 §:n 2 momentista, 78 a §:n 3 momentista ja 78 b §:n 3 momentista tekemiä valtiosääntöoikeudellisia huomautuksia oteta asianmukaisesti huomioon.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Ville Itälä /kok, varapuheenjohtaja Johannes Koskinen /sd sekä jäsenet Gunnar Jansson /r, Ulla Juurola /sd, Anneli Jäätteenmäki /kesk, Marjut Kaarilahti

/kok, Juha Korkeaola /kesk, Heikki Koskinen /kok, Risto Kuisma /sd, Osmo Kurolo /kok, Johannes Leppänen /kesk, Paavo Nikula /vihr, Riitta Prusti /sd, Veijo Puhjo /va-r ja Maija-Liisa Veteläinen /kesk.

